

## Depremden Üç Yıl Sonra Hatay'da Eğitim

*Birgöl Ulutaş, Aslihan Hancı<sup>1</sup>*

6 Şubat 2023 depremlerinin üzerinden üç yılı aşkın bir süre geçti. Depremin hemen ardından eğitim alanında tartışılan sorunların başında yıkılan ve hasar gören okullar, eğitim öğretime verilen ara, başka illere nakledilen öğrenciler, barınma sorunu yaşayan öğretmenler, geçici eğitim mekânlarının oluşturulması ve çocukların yaşadıkları ağır kayıpların ardından okula dönüşleri geliyordu. Böylesine büyük bir yıkımın hemen sonrasında eğitimin nasıl ve hangi koşullarda sürdürülebileceği başlı başına önemli bir sorundu.

Aradan geçen süre bugün başka sorular sormayı gerektiriyor. Eğitim öğretim devam ediyor; yeni okullar yapılıyor, hasar gören eğitim yapıları yeniden inşa ediliyor ve kentin yeniden yapılanması sürüyor. Hatay İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün güncel verilerine göre il genelinde 1.311 okul ve kurum, 14.174 derslik, 22.711 öğretmen ve 398.675 öğrenci bulunmaktadır (Hatay İl Millî Eğitim Müdürlüğü, t.y.). Bununla birlikte eğitim altyapısının yeniden inşa süreci de henüz tamamlanmış değildir. Millî Eğitim Bakanlığı İnşaat ve Emlak Genel Müdürlüğü tarafından Mayıs 2026'da yayımlanan ihale ilanı, "Deprem Sonrası Okulların Yapım Projesi" kapsamında Hatay'ın Arsuz, Dört Yol ve Samandağ ilçelerinde dört eğitim binasının yeniden yapımının planlandığını göstermektedir (Millî Eğitim Bakanlığı İnşaat ve Emlak Genel Müdürlüğü, 2026).

Depremin üçüncü yılından sonra Hatay'da eğitim meselesine bakarken iki gerçeği aynı anda görmek gerekiyor: Bir tarafta büyük bir yıkımın ardından sürdürülen yeniden yapım çalışmaları ve yüz binlerce öğrencinin devam eden eğitim yaşamı, diğer tarafta ise henüz tamamlanmamış bir yeniden yapılanma süreci içerisinde gündelik yaşamlarını sürdüren öğrenciler, öğretmenler ve aileler bulunuyor. Dolayısıyla bu dosya ile depremlerin ardından yaşananları hatırlatmak ve anlatmaktan çok, Hatay özelinde eğitim adına bugün neler yaşandığına odaklanıyoruz.

---

<sup>1</sup> ulutas.birgul@gmail.com, aslihanci@gmail.com

Depremi ardından kaç okula ne olduğı, kaç öğrencinin eğitime devam ettiğine ilişkin istatistiksel bilgiler, orada nelerin nasıl yaşandığını anlamamız için yeterli değil. Çünkü eğitim okul binasının kapısında başlayıp orada bitmiyor. Bir çocuğun nerede ve kimlerle yaşadığı, okuluna nasıl ulaştığı, beslenme olanakları, ailesinin geçim koşulları ve ders çalışabileceğı bir alana sahip olup olmadığı eğitim yaşamının da koşullarını oluşturuyor. Benzer biçimde öğretmenin nerede yaşadığı, okuluna nasıl ulaştığı ve hangi çalışma koşullarında ders yaptığı; üniversite öğrencisinin nerede barındığı, kampüse ve kente nasıl eriştiğı, eğitim ve sosyal yaşam için hangi olanaklara sahip olduğı da eğitim deneyiminden ayrı düşünülemez.

Hatay'da eğitim ile kentin yeniden yapılanması arasındaki ilişki bu bakımdan özellikle önemli. Konutların, yolların, mahallelerin ve kamusal alanların yeniden düzenlenmesi yalnızca bir şehircilik meselesi değildir. Öğrencilerin, öğretmenlerin ve ailelerin kent içerisinde nerede ve hangi koşullarda yaşayabildikleri, okula ve kampüse nasıl erişebildikleri de eğitim yaşamını doğrudan etkiliyor. Bu nedenle deprem sonrasında eğitim hakkında konuşmak, aynı zamanda çocukların, gençlerin, öğretmenlerin ve ailelerin içinde yaşadığı kentin bugünkü koşulları hakkında konuşmayı gerektiriyor.

Afetin hemen ardından eğitimin mümkün olan en kısa sürede yeniden başlaması kuşkusuz önemliydi. Olağanüstü koşullarda geçici eğitim mekânlarının oluşturulması, farklı öğretim düzenlemelerine gidilmesi ve öğrencilerin eğitime ulaşmasını sağlayacak geçici çözümler geliştirilmesi de kimi durumlarda kaçınılmazdı. Ancak üç yılı aşkın süre sonra eğitim hakkını değerlendirirken yalnızca eğitimin sürüp sürmediğine değil, hangi koşullarda sürdüğüne de bakmak gerekiyor. Nitekim Hatay İl Millî Eğitim Müdürlüğünün 7 Mart 2025 tarihli açıklamasında Serinyol Atatürk Ortaokulunun Yeşilova Konteyner Kent içerisinde eğitim öğretime devam ettiği; Kore Konteyner Kent'te ise Halk Eğitim Merkezi ve Aşağıoba İlkokulunun faaliyet gösterdiği belirtilmektedir (Hatay İl Millî Eğitim Müdürlüğü, 2025). Bu örnekler Hatay'daki eğitimin bütününe açıklamaz; ancak afet sonrasında oluşturulan bazı geçici yaşam ve eğitim düzenlemelerinin sonraki yıllarda da sürdüğünü göstermektedir.

Afetler herkesi aynı biçimde etkilemez. Deprem öncesinde var olan toplumsal ve eğitimsel eşitsizlikler afet sonrasında ortadan kalkmadığı gibi, barınma, ulaşım, gelir ve kamusal hizmetlere erişim koşullarındaki farklılıklar da eğitim deneyimlerini birbirinden ayırabilir. Bu nedenle afet sonrasında eğitim hakkını yalnızca okul kapılarının açık olmasıyla değil, çocukların ve gençlerin eğitime fiilen erişebilmesinin ve eğitim yaşamına katılablmesinin maddi ve toplumsal koşullarıyla birlikte düşünmek gerekir.

Dolayısıyla var olan durumun yaşama ve eğitim alanına ilişkin niteliksel özelliklerini anlayabilmek için sürecin içinde bulunanların deneyimlerine kulak vermek gerekiyor. Bu amaçla 2026 yılının Haziran ve Eylül ayları arasında

Hatay'da öğretmenler, veliler ve üniversite öğrencileriyle üç ayrı grup görüşmesi gerçekleştirdik. Bu üç grubun deneyimlerini yan yana getirmemizin nedeni, Hatay'daki eğitim yaşamına farklı konumlardan bakabilmek. Öğretmenlerin anlatıları okulun gündelik işleyişini, öğretmenlik mesleğinin koşullarını ve öğrencilerde gözlemledikleri değişimleri; velilerin anlatıları çocukların eğitim yaşamının barınma, geçim ve ailelerin gündelik yaşam koşullarıyla nasıl iç içe geçtiğini; üniversite öğrencilerinin anlatıları ise yükseköğretimin derslik ve kampüsün ötesinde barınma, ulaşım, sosyal yaşam ve kentle kurulan ilişkiler içerisinde nasıl deneyimlendiğini görünür kılıyor.

Öğretmenlerle gerçekleştirdiğimiz görüşmeyi ayrıntılı ve önceden belirlenmiş bir soru listesi üzerinden yürütmek yerine oldukça geniş bir soruyla başlattık: “Hatay'da eğitim adına ne yaşıyor?” Öğretmenlerden kendi deneyimlerinden, öğrencilerinden, okullarından ve yaşadıkları kentten hareketle bu soruyu birlikte tartışmalarını istedik. Görüştüğümüz öğretmenlerin bir bölümü 6 Şubat depremlerini Hatay'da yaşadı; kendileri ve yakınları da afetin sonuçlarından etkilendi. Bir bölümü ise depremden sonra kente gelerek öğretmenliğe burada başladı. Öğretmen görüşmesinin gerçekleştirilmesinde Eğitim Sen'in Hatay'daki örgütlenmesi katılımcılarla iletişim kurulmasına katkı sağladı. Veliler ve üniversite öğrencileriyle yaptığımız görüşmeler ise yarı yapılandırılmış sorular etrafında ilerledi. Velilerden deprem sonrasında çocuklarının eğitim yaşamında karşılaştıkları sorunları, okul ve kent koşullarındaki değişimleri ve ailelerin bu süreçte yaşadıklarını kendi deneyimlerinden hareketle anlatmalarını istedik. Üniversite öğrencileriyle görüşmede ise üniversite eğitiminin koşullarıyla birlikte fakülte ve dersliklerin durumu, barınma, ulaşım, kentteki gündelik yaşam ve üniversitedeki sosyal yaşam üzerinde durduk. Her üç görüşmede de katılımcıların yalnızca yönelttiğimiz sorulara yanıt vermelerini değil, kendi deneyimleri ve birbirlerinin anlatıları üzerinden konuşmanın yönünü belirleyebilmelerini önemsedik.

Görüşmeleri yayına hazırlarken katılımcıların mahremiyetini korumak amacıyla gerçek isimleri yerine takma adlar kullandık; okul, kurum, çalışma yeri, yerleşim alanı ve kişilerin tanınmasına yol açabilecek diğer bilgileri gerekli durumlarda çıkardık ya da genelleştirdik. Katılımcıların anlatılarının anlaşılması bakımından önem taşıyan deneyim ve toplumsal konumlara ilişkin bilgileri ise kişilerin kimlikleriyle ilişkilendirilebilecek ayrıntılardan arındırarak koruduk.

Metinleri yayına hazırlarken konuşmanın anlamını etkilemeyen tekrarları, dolgu ifadelerini, bağlantı sorunlarından kaynaklanan kesintileri ve görüşmelerin teknik ya da organizasyonel boyutuna ilişkin konuşmaları çıkardık. Sözlü anlatımın okunabilirliğini artırmak amacıyla sınırlı dilbilgisel düzenlemeler yaptık; katılımcıların görüşlerinin anlamına ve kullandıkları kavramsal çerçeveye müdahale etmedik. Amacımız deneyimleri önceden oluşturduğumuz kategorilerin içine yerleştirmek değil, öğretmenlerin, velilerin ve üniversite

öğrencilerinin Hatay'daki eğitim yaşamını kendi deneyimleri üzerinden nasıl anlattıklarını okurlarımızla buluşturmak.

Gerçekleştirdiğimiz görüşmelerin Hatay'daki bütün öğretmenlerin, velilerin, çocukların ve üniversite öğrencilerinin deneyimlerini temsil ettiğini söyleyemeyiz. Yapmaya çalıştığımız daha sınırlı: Depremi üzerinden üç yılı aşkın süre geçtikten sonra eğitimin gündelik yaşamına yakından bakmak ve bu yaşamın içinde bulunanların sözlerine alan açmak. Çünkü afet sonrasında eğitim açısından sorulması gereken soru artık yalnızca “Okullar açıldı mı?” değildir. Üç yılı aşkın süre sonra “Nasıl bir eğitim yaşamına dönüldü?” sorusunu da sormamız gerekiyor.

### Kaynakça

Hatay İl Millî Eğitim Müdürlüğü. (t.y.). *Hatay İl Millî Eğitim Müdürlüğü*. 21 Ağustos 2026 tarihinde erişildi.

Hatay İl Millî Eğitim Müdürlüğü. (2025, 7 Mart). *Bakan Yardımcımız Doç. Dr. Celile Eren Ökten Hatay'da bir dizi ziyaret gerçekleştirdi*.

Millî Eğitim Bakanlığı İnşaat ve Emlak Genel Müdürlüğü. (2026, 15 Mayıs). *Hatay ilinde toplam 4 adet eğitim binası ve eklentileri yapım işi için davet (İKB-Yİ-03)*.